

**MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN,
VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU.**

BRUSSEL, 11/04/2002

Bestuur van de Gezondheidszorgen

Bestuursdirectie Gezondheidszorgbeleid.

**NATIONALE RAAD VOOR ZIEKEN-
HUISVOORZIENINGEN.**

Afdeling "Programmatie en Erkening"

O/Ref. : NRZV/D/PSY/203-1 (*)

**ADVIES INZAKE DE BETAALBAARHEID VAN DE
HERZIENING VAN DEEL A VAN DE P.V.T.
OPNEMINGSPRIJS**

DE VOORZITTER,

getekend

Prof. Dr. J. PEERS

(*) Dit advies werd bekrachtigd op de Bureauvergadering dd. 11/04/2002

1. Probleemstelling

De verzorgingskosten van een bewoner van een psychiatrisch verzorgingstehuis worden gedragen door de federale overheid middels de ziekteverzekering. De bewoner van een psychiatrisch verzorgingstehuis betaalt zijn verblijfskosten ¹.

Deze verblijfskosten bestaan enerzijds uit kosten voor gemeenschappelijke diensten, beter bekend als de B1 of hotelkosten, en anderzijds investeringskosten die met het verblijf te maken hebben, beter bekend als onderdeel A.

De kosten voor gemeenschappelijke diensten dekken onder andere de kosten voor voeding, schoonmaak en dergelijke. Het bedrag van deze hotelkosten werd via het KB van 10 december 1990, houdende vaststelling van de regels voor het bepalen van de opnemingsprijs in de psychiatrische verzorgingstehuizen, voor alle PVT's uniform vastgelegd.

In de verblijfskosten zit anderzijds een bijdrage tot de investeringskosten, het deel A.

Hetzelfde voorgenoemde KB van 10 december 1991, art 3 § 4 bepaald dat "in afwachting dat op basis van de boekhoudkundige gegevens Deel A wordt vastgesteld, wordt voor Deel A provisioneel een bedrag van 100 frank per dag weerhouden."

1.1. Hoge inhaalbedragen door laattijdige controle van de boekhoudkundige gegevens

Vanaf de start van de psychiatrische verzorgingstehuizen in 1990 tot het jaar 2000 werden de boekhoudkundige gegevens, de welke de basis vormen voor de definitieve vaststelling van het deel A niet onderworpen aan een controle door de bevoegde overheid. In de loop van het 2001 beëindigde de dienst boekhouding de herziening voor de periode van 1991 tot en met 1996. Dit impliceert dat de herziening betrekking heeft over een periode van zes jaar dat zich situeert in een periode van 6 tot 11 jaar geleden. Bovendien heeft deze herziening betrekking op een onderdeel van de financiering dat ten laste gelegd wordt van de bewoners en niet van de ziekteverzekering.

De controle van de boekhoudkundige gegevens over de jaren 1991-1996 resulteert in een gecumuleerd inhaalbedrag over alle PVT-voorzieningen (exclusief 2 voorzieningen) van € 4.593.476 (of 185.300.000 bef). Wanneer men dit inhaalbedrag in 1 jaar ten laste zou leggen van de huidige bewoners (905.750 opnemingsdagen in 2000), bekomt men een gemiddeld inhaalbedrag van € 5,07 (of 205 bef) per opnemingsdag of omgerekend € 1.851,08 (of 74.825 bef) extra-uitgave voor de gemiddelde PVT-bewoner. Dit gemiddelde bedrag verbergt echter een grote spreiding tussen de verschillende PVT-voorzieningen: sommigen voerden grote investeringen uit in de periode 1991-1996, andere wachtten nog. Een kleine bevraging bij een aantal PVT's gaf aan dat de spreiding varieerde van € - 2,35 oplopend tot € 13,52 (of -94,5 bef tot 545,5 bef) per opnemingsdag per bewoner. Deze spreiding resulteert in ondergrens van een teruggave van € 855,95 (of 34.529 bef) op jaarbasis tot een bovengrens van een bijbetaling van € 4.935,73 (of 199.107 bef) op jaarbasis en dit afhankelijk van de PVT-voorziening waar de PVT-bewoner verbleef en de investeringen die deze voorziening uitvoerde in de periode 1991-1996.

¹ Voor een overzicht van de financiering van een Psychiatrisch VerzorgingsTehuis wordt verwezen naar de bijlage 1.

Het probleem van de grootte van het gecumuleerde bedrag van de inhaalbedragen zal in de toekomst nog toenemen. Immers, de controle van de boekhoudkundige gegevens voor de periode 1997-1998 is inmiddels aangevat en deels afgewerkt. Met in het achterhoofd de kennis dat een aantal PVT-voorzieningen recent zware investeringen gedaan hebben, wordt verwacht dat de herziening voor de jaren 1997-1998 en de daarop volgende jaren in de meeste PVT-voorzieningen relatief hoger zal uitvallen dan de huidige herziening over de jaren 1991-1996. De inhaalbedragen die het gevolg zullen zijn van deze herziening komen bovenop de herziening van de periode 1991-1996.

Bij gebrek aan regelgeving over de aanrekeningsmodaliteiten, kunnen de PVT-voorzieningen de inhaalbedragen momenteel nog niet factureren. Dit impliceert dat de PVT-voorzieningen deze inhaalbedragen nog steeds moeten voorfinancieren, zonder dat zij vergoed worden voor deze jarenlange voorfinanciering. Een dringende regeling van de problematiek dringt zich op.

1.2. Inhaalbedragen ten laste van de bewoner

Bovenop de bovengenoemde problematiek van de laattijdige herziening, met een groot gecumuleerd inhaalbedrag tot gevolg, stelt zich de vraag wie deze inhaalbedragen gaat betalen.

Immers, de inhaalbedragen worden veroorzaakt door kosten die volgens de financieringsregels ten laste liggen van de bewoners. Dit in tegenstelling tot andere sectoren waar de inhaalbedragen (van het onderdeel A) ten laste liggen van de overheid via de ziekteverzekering (cf de inhaalbedragen in de ziekenhuisverpleegdagprijs, die ten laste van ZIV vallen).

Wetende dat

- de inhaalbedragen betrekking hebben op een langdurige periode in een verder verleden;
- de inhaalbedragen veroorzaakt werden door kosten die ten laste liggen van de bewoners;
- een aantal bewoners die aanwezig waren in de periode waarop de herziening betrekking heeft, inmiddels reeds overleden zijn, waardoor hen niets meer kan aangerekend worden. Een aantal andere bewoners zijn inmiddels reeds geruime tijd ontslagen;
- sedert het ontstaan van de PVT het aantal bedden vermindert ten gevolge van het verdwijnen van uitdovende bedden waardoor de herzieningsbedragen over een steeds kleiner wordend aantal bewoners kan gespreid worden;
- de bewoners die opgenomen werden sedert 01/01/1997 nu de inhaalbedragen voor de herzieningsperiode 1991-1996 zouden moeten betalen voor een periode waarin zij nog niet opgenomen waren;

kan men deze herzieningsbedragen van het ver verleden niet ten laste leggen van de huidige bewoners, noch van de historische bewoners.

2. Mogelijke oplossing

Er wordt gesteld dat de herzieningsbedragen van de periode 1991-1996 eenmalig door de overheid gedragen worden.

Er wordt voorgesteld om de bedragen van de herziening 1991-1996 ten laste te leggen van de begrotingspost voorzien op de begroting van het ministerie van Volksgezondheid voor de

betaling van de staatstussenkomst in de huisvestingsprijs van de PVT-bewoners. De minister van Sociale Zaken F. Vandenbroucke heeft een voorstel van KB opgesteld dat voorziet in een meer selectieve toepassing van het systeem van de staatstussenkomst. In dit nieuwe systeem van staatstussenkomst zal meer rekening gehouden worden met de draagkracht van de bewoner en zal de financiële toegankelijkheid van het PVT verbeteren.

Door de meer selectieve tussenkomst in de huisvestingsprijs zal jaarlijks een bedrag van om en bij de € 870.000 à € 1.240.000 (om gerekend 35 à 50 miljoen bfr) onbenut blijven.

Een oplossing zou er kunnen in bestaan om deze sommen te benutten om de inhaalbedragen met betrekking tot de herzieningen van het deel A van de huisvestingsprijs rechtstreeks aan de betrokken PVT-voorzieningen te betalen.

Bovendien dient dringend werk gemaakt te worden van de herziening van het onderdeel A voor de periode vanaf 1997 ten einde de problematiek niet te laten aandikken. Men zou moeten streven naar een maximale herzieningsachterstand van twee jaar. Gelet op het verblijfskarakter van de PVT, kan men deze herziening van het korte termijn verleden wel ten laste leggen van de bewoner.

3. Advies

Gelet op

- de grootte van de gecumuleerde inhaalbedragen die afkomstig zijn van een ruime periode in het verleden
- het feit dat deze inhaalbedragen veroorzaakt worden door budgetonderdelen die ten laste zijn van de PVT-bewoners
- heelwat bewoners die aanwezig waren in de periode waarop de herziening betrekking heeft, nu niet meer aanspreekbaar zijn voor inhaalbedragen

wordt geadviseerd om het gecumuleerd inhaalbedrag voor de periode 1991-1996 ten laste te nemen van de federale overheid. De federale overheid kan deze middelen ten laste leggen van het begrotingspost staatstussenkomst PVT. Door de realisatie van een meer selectieve toepassing van het systeem van de staatstussenkomst zal er op die begrotingspost jaarlijks een bedrag van circa € 870.000 à € 1.240.000 (om gerekend 35 à 50 miljoen bfr) beschikbaar blijven.

Dit vrijgekomen bedrag kan door de federale overheid gebruikt worden voor de eenmalige ten laste neming van de herzieningsbedragen in de PVT-voorzieningen voor de periode 1991-1996².

Bovendien wordt geadviseerd om dringend de herziening voor de periode na 1996 af te werken. Aangezien zich een vergelijkbare problematiek stelt voor deze periode, stelt de permanente werkgroep psychiatrie voor om de principes van dit advies eveneens toe te passen op de periode na 1996 tot op het moment dat de achterstallige periode is geregulariseerd. Vanaf dit ogenblik wordt verwacht dat de herziening door de Administratie zal gebeuren in de loop van het dienstjaar dat volgt op het dienstjaar waarop de herziening betrekking heeft.

² De technische berekeningen vindt men in bijlage 2.

Bijlage 1: Samenstelling van de financiering van de PVT

1. Deel A:

1.1. Investeringskosten:

- sedert 1991 voor alle PVT-bewoners uniform provisioneel vastgelegd op € 2,48 (of 100 bef) per opnemingsdag
- ten laste van de bewoner

2. Deel B

2.1. Deel B1: kosten voor gemeenschappelijke diensten (hotelkosten)

- sedert 01/10/2001: uniform voor alle PVT-bewoners: € 26,10 (of 1053 frank) per opnemingsdag
- ten laste van de bewoner

2.2. Deel B2: verzorgingskosten

- sedert 01/10/2001: € 54.49 (of 2198 bef) voor psychiatrische bewoners en € 59.49 (of 2400 bef) voor mentaal gehandicapte bewoners per opnemingsdag, uniform in alle PVT-voorzieningen. In deze verzorgingskost zit een forfait voor de geneesheer-psychiater van € 1.51 (of 61 bef)
- ten laste van het RIZIV

2.3. Medicatieforfait

- forfaitaire bijdrage van de bewoner € 0,7 (of 28,24 bef) per opnemingsdag
- ten laste van de bewoner

3. Deel C: inhaalbedragen voorlopig onbestaand

Besluit:

De uniforme dagelijkse kostprijs ten laste van elke individuele PVT-bewoner bedraagt € 2,48 (deel A) + € 26,10 (deel B1) + € 0,7 (medicatie) = € 29,28 (of 1181 bef)
Op maandbasis betekent dit een uitgave van € 878,4 (of 35.434 bef).

Bijlage 2:

Simulatie van wijzigingen in het stelsel van de staatstussenkomst in de PVT

1. Huidige stelsel

Het huidige systeem van de staatstussenkomst beoogt de betaalbaarheid van de PVT voor de bewoners te garanderen. De regeling zit vervat in het koninklijk besluit van 2 januari 1991 houdende vaststelling van de regelen volgens welke een gedeelte van de opnemingsprijs in psychiatrische verzorgingstehuizen ten laste van de Staat wordt gelegd en gewijzigd bij KB 16/06/1998. Hierin wordt bepaald:

*1.1. Hebben recht op een staatstegemoetkoming van **400 frank** per dag :*

- a. personen die recht hebben op een bestaansminimum;*
- b. personen die recht hebben op het gewaarborgd inkomen voor bejaarden;*
- c. personen die recht hebben op een tegemoetkoming aan mindervaliden en wiens tegemoetkoming verminderd wordt of niet uitgekeerd wegens hun opname;*
- d. gerechtigden die recht hebben op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming indien zij personen ten laste hebben of indien zij alimentatiegeld moeten betalen (o.g.v. een gerechte lijke beslissing of notariële akte);*
- e. personen ten laste van voormelde categorieën.*

*1.2. Hebben recht op een staatstussenkomst van **300 frank** per dag :*

- a. personen die recht hebben op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming indien zij geen personen ten laste hebben;*
- b. gerechtigden die personen ten laste hebben of alimentatiegeld moeten betalen (o.g.v. een gerechtelijke beslissing of notariële akte), wanneer zijzelf geen recht hebben op een verhoogde verzekeringstegemoetkoming of wanneer zijzelf geen recht hebben op bestaansminimum, een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of een tegemoetkoming aan mindervaliden waarbij deze verminderd wordt of niet uitgekeerd wegens de opname;*
- c. personen ten laste van de gerechtigden vermeld in punt 2.2.b.*

*1.3. Hebben ten slotte recht op **200 frank** per dag :*

- a. Gerechtigden die geen personen ten laste hebben en die niet hoger reeds vermeld worden (nl. onder 2.1. a,b of c of onder 2.2.,a).*

2. Te creëren situatie

In een meer selectieve toekenning van het recht op een staatstussenkomst is het wenselijk om de tegemoetkoming voor bewoners van een PVT met gezinslast evenals voor alle bewoners van een PVT die ten laste zijn van een andere persoon op een hoog peil te waarborgen. Immers, beide situaties duiden op een woonkost in de PVT die gepaard gaat met andere gezinskosten buiten de PVT. Bijgevolg is dit financieel een kwetsbare groep van bewoners.

De staatstussenkomst voor de personen met een verhoogde verzekeringstegemoetkoming kan behouden blijven.

De hoogte van het bedrag van de staatstussenkomst voor de resterende personen kan verlaagd worden.

Ontwerp KB van nieuwe indeling in categorieën en aangepaste bedragen

Art. . L'intervention de l'Etat dans le prix d'hébergement des maisons de soins psychiatriques, visée à l'article 5, §5, de la loi du 27 juin 1978, est fixée de la manière suivante:

a) 12,39 EUR (= 500 fr) par jour : (=personen met gezinslast of personen ten laste)

- 1. pour les titulaires qui ont, soit des personnes à charge dans le cadre de l'assurance soins de santé, soit sont tenus par une décision judiciaire ou un acte notarié de verser une pension alimentaire;*
- 2. pour les ayant-droits qui sont inscrits dans l'assurance soins de santé comme personnes à charge d'un titulaire.*

b) 7,44 EUR (=300 fr) par jour : (=personen met verhoogde ZIV-tegemoetkoming)

pour les titulaires qui ont droit à l'intervention majorée de l'assurance soins de santé, telle que prévue dans l'article 37, §1er et §19 de la loi du 14 juillet 1994;

c) 3,72 EUR (=150fr) par jour pour tous les autres ayant-droits. (=alle andere personen)

Les montants repris sous a), b), et c), sont liés à l'indice des prix à la consommation et sont adaptés conformément aux dispositions de la loi du 1er mars 1977 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du Royaume de certaines dépenses dans le secteur public.

De herschikking van de bestaande categorieën in de staatstussenkomst naar nieuwe categorieën en bedragen dient gelijk te lopen met het inbouwen van een individuele garantie van betaalbaarheid van de PVT. Hiertoe kan een beroep gedaan worden op een individueel onderzoek van de beschikbare middelen van een individuele bewoner waarbij de betaalbaarheid in gevaar komt, zelfs rekeninghoudende met de staatstussenkomst. Indien de betaalbaarheid in gevaar komt, kan de bewoner beroep doen op een tussenkomst van het OCMW.

Gelet op het feit dat de overheid minder geld uitgeeft door een selectievere toepassing van het recht op een staatstussenkomst en dat hierdoor het risico bestaat dat er meer behoeftige bewoners ontstaan, lijkt het gerechtvaardigd dat de OCMW's een deel van hun tussenkomsten in de opnemingsprijs van de PVT zouden kunnen verhalen bij de federale overheid, zoals nu reeds bestaat in de sector van de ziekenhuizen.

Art. . Lorsqu'un prix d'hébergement donne lieu à une intervention individuelle d'un Centre public d'aide sociale (CPAS) au profit d'un indigent, l'Etat accorde au CPAS un subside égal à 60 % de cette intervention individuelle.

Ce subside est liquidé seulement si le CPAS apporte la preuve que, pour la fixation de l'intervention individuelle, il a tenu compte des dispositions de l'article 38, §4, de l'arrêté royal du 10 juillet 1990 fixant les normes pour l'agrément spécial des maisons de soins psychiatriques.

3. Vergelijking tussen de huidige en de te creëren situatie

Deze vergelijking werd mogelijk gemaakt door een simulatie in een aantal Belgische PVT-voorzieningen die samen ongeveer 45% van het beddenaantal vertegenwoordigen.

% Verschil in personen	Nieuwe regeling			Totaal
	cat 1: 500 fr	Cat 2: 300 fr	cat 3: 150 fr	
Huidige regeling				
cat 1: 400 fr	1,004 %	31,493%	3,513 %	36,010%
cat 2: 300 fr	0,878%	56,211%	0,941%	58,030%
cat 3: 200 fr	0,063%	2,384%	3,513%	5,960%
Totaal	1,945%	90,088%	7,967%	100,00%

Verschil in te betalen bedrag per bewoner (nieuw -huidig)

Huidige regeling	Op jaarbasis		
	Nieuwe regeling		
	cat 1: 500 fr	cat 2: 300 fr	cat 3: 150 fr
cat 1: 400 fr	36.500fr	-36.500fr	-91.250fr
cat 2: 300 fr	73.000fr	0	-54.750fr
cat 3: 200 fr	109.500fr	36.500fr	-18.250fr